

нашитѣ братия въ Полша!“ — говорели всички по всички страни.¹⁾

Но... слѣдъ радостта идатъ сълзитѣ. Коварна Европа прѣдоставила пълна свобода за дѣйствиe на Русия, която потопила цѣла Полша въ трауръ. „Нощта на 29. ноември venait de couvrir de son ombre des scènes héroïques, mais aussi de tristes massacres.“²⁾ Слѣдъ тая поголовна сѣчъ, наутрето, 30. ноември, „викътъ за независимостта на Полша изкачаше изъ всички уста,“ уви! викъ, задавенъ въ рѣки отъ кръвъ и човѣшко мѣсо... Революционеритѣ се разбѣгали, а Домбровски се спасилъ въ Парижъ.

Тѣй печално се завършила революцията отъ 1830. година.

Още по-печално завършила тая прѣзъ 1863.

Русия имала двата първи опита, — тя не искала трети пжтъ да си пари ржцѣтѣ. Нейнитѣ шпиони изпълнили цѣла Полша, и когато прѣзъ 1863. година, отдълготанената революция избухнала, казацитѣ изпълнили до най-тънка подробностъ дадеитѣ имъ заповѣди. Ако ноемврийската революция отъ 1830. година не намира нищо аналогично въ историята, по свирѣпостта съ която е потушена тая отъ 1863. година остава единствена въ всѣко едно отношение. За да бжде унищожена възможността даже за всѣки бждащъ опитъ, народътъ трѣбвало да се смаже на всѣка цѣна. Отъ пеленаци до бѣлобради старци — всички били съсичани. Зеръ — едно дѣте е единъ бждащъ революционеръ. Тиранитѣ се плашатъ отъ сирацитѣ, които смучатъ отмъщението изъ гждитѣ на своитѣ овдовѣли майки.

¹⁾ Louis Blanc, loc. cit. стр. 167.

²⁾ Ibid. стр. 160. Ср. още Metternich, Mémoires, t. VII. стр. 167, 287. и др.; Chodzko, Massacres de Galicie, Paris 1861.